

73 . Enisala | Comuna: Sarichioi | Județ: Tulcea | Punct: Palanca | Anul: 2005

Anul: 2005

Cod RAN: 161197.01

Perioade: Preistorie, Protoistorie, Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Neolitic, Eneolitic, Epoca bronzului timpuriu, Epoca bronzului, Hallstatt, La Tène, Epoca romană timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: locuire, descoperire izolată

Categorii sit: Domestic, Religios, ritual și funerar, Neatribuit

Autori: Sorin Cristian Ailincăi, Gabriel Jugănar, Virgiliu Pencu-Marc, Alexandra Clara Țârlea, Mirela Vernescu

Instituții: Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Institutul de Cercetări Eco-Muzeale Tulcea, Universitatea "Ovidius", Constanța, Universitatea București, Facultatea de Istorie, Muzeul Brăilei

Raport

Situl de la Enisala - Palanca, com. Sarichioi, jud. Tulcea este situat la ieșirea nordică a localității pe partea dreaptă a drumului județean ce duce la Sarichioi. Ca repere importante în identificarea punctului putem menționa vecinătatea cetății medievale dar și digul ridicat pentru a separa lacul Babadag de lacul Razelm.

În prezent monumentul este amenințat de deschiderea de către săteni a mai multor puncte improvizate de extragere a lutului dar și de prăbușirea falezei dinspre lacul Razelm. În ultimii ani a fost înregistrată o distrugere pe o suprafață de peste 200 m².

Primele sonde au fost efectuate de S. Morintz în 1969, cercetătorul identificând vestigii atribuite culturilor Gumelnița, Foltești I, Coslogeni, Babadag dar și de epocă romană și medievală¹. Cercetările din 1979 efectuate de Gh. Mănucu-Adameșteanu și E. Lăzucă au evidențiat existența unei așezări din faza a III-a a culturii Babadag și a unei necropole medievale databile în sec. XIV-XV². În 1986 punctul a fost investigat și de S. Baranschi, rezultatele cercetărilor din această campanie fiind în curs de publicare³.

Observând starea deplorabilă a sitului în anul 2002, colectivul șantierului Babadag a solicitat începând cu 2003 autorizații pentru cercetări de salvare în jurul unei suprafețe distruse de o lutărie.

Campania din anul 2005 a avut ca scop degajarea părții de V a lutăriei, fapt concretizat într-o suprafață (SIV) cu latura de N - 8 m; cea de V - 28 m și de S - 5,5 m. Latura de E este neregulată și reprezintă marginea lutăriei.

Stratigrafia sitului este redusă la existența unui strat de depuneri moderne (menajere) gros de 0,30 m sub care se află un strat de culoare cenușie gros de 0,30-0,50 m, de la baza căruia pornesc complexe, și care suprapune solul steril.

În această suprafață am identificat 12 gropi și cinci morminte de epocă medievală după cum urmează:

Gr.1 – era situată în partea nordică a secțiunii, avea formă circulară în plan cu diametrul de 2 m. În profil avea formă tronconică și mergea până la 1,75 m adâncime. În umplutura gropii am descoperit o cantitate relativ mare de ceramică medievală din sec. XIV-XV dar și un fragment de nasture sferic din bronz.

Gr.2 – a fost distrusă parțial de gr.1; diametrul E-V era de 2 m; în profil groapa avea pereții relativ drepecți cu adâncimea de 0,80 m. Și această groapă conținea ceramică de epocă medievală din sec. XIV-XV.

Gr.3 – era circulară în plan cu diametrul N-S de 1,20 m și se prezenta sub forma unei alveole adâncă de 0,20 m, în care au fost descoperite puține fragmente ceramice atipice hallstattiene.

Gr.4 – circulară în profil cu diametrul N-S de 1 m, se prezenta în profil sub forma unei alveolări cu adâncimea de 0,50 m în care au fost descoperite puține fragmente hallstattiene atipice.

Gr.5 – circulară în profil cu diametrul N-S de 1,40 m, se prezenta sub forma unei alveolări cu adâncimea de 0,30 m în care au fost descoperite puține fragmente ceramice hallstattiene atipice.

Gr.6 – circulară în profil, cu diametrul N-S de 1,70 m. În profil avea o formă tronconică cu baza mică în jos (1,5 m). Groapa conținea puține fragmente ceramice de epocă medievală și oase de animale.

Gr.7 – a fost parțial distrusă de lutărie, laturile păstrate 3,5 x 6 m; avea o formă rectangulară orientată NV-SE; pereții erau drepecți până la adâncimea de 0,20 – 0,25 m.

Gr.8 – a fost surprinsă în profilul de V în c. 7. Forma în plan era probabil ovală cu diametrul NS de 1,5 m. În profil se observă că pereții erau drepecți iar adâncimea era de 0,70 m de la nivelul ei de săpare. Groapa conținea puține fragmente ceramice atipice de epocă medievală.

Gr.9 – era situată în vecinătatea sudică a gr. 8 și a fost cercetată parțial fiind și ea surprinsă în profilul vestic al secțiunii în c. 8. Era probabil ovală în plan, diametrul NS fiind de 1,25 m. Groapa avea pereții drepecți și o adâncime de 0,70 de la nivelul ei de săpare. Pe fundul ei a fost descoperit un schelet de mistreț în conexiune anatomică (cercetat parțial).

Gr.10 – a fost surprinsă parțial în profilul de V și distrusă în parte de lutărie. În plan avea o formă neregulată, lungimea pe direcția N-S fiind de aprox. 6 m. Pereții erau drepecți și mergeau până la adâncimea de 0,40 m de la nivelul ei de săpare. În pământul de umplutură am descoperit puține fragmente ceramice medievale atipice. Complexul a fost perforat de gropile mormintelor 2 și 4.

Gr.11 – a fost surprinsă parțial în profilul de V și a fost distrusă parțial de gr. 10. În profil pereții erau drepecți iar adâncimea era de 0,25 m. Complexul nu conținea vestigii arheologice.

Gr.12 – a fost surprinsă în profilul de V al secțiunii. Avea probabil o formă ovală în plan cu diametrul N-S de 2,75 m. În profil pereții erau drepecți iar adâncimea era de 0,45 m de la nivelul ei de săpare.

M1 – groapa mormântului a fost parțial distrusă de gr. 8. Aceasta era ovală în plan cu lungimea păstrată de 1,5 m și lățimea de 0,70 m. În profil pereții erau drepecți iar adâncimea păstrată era de 0,15 m. Defunctul era depus în poziție decubit dorsal orientat SSV-NNE. Starea sa de conservare este precară, nu se păstrează craniul (distrus o dată cu săparea gropii 8), antebrățele și labele picioarelor; cutia toracică și bazinul sunt și ele păstrate parțial. În zona toracelui au fost descoperiți doi nasturi sferici din bronz, de mici dimensiuni.

M2 – a perforat groapa 10. Nu s-a putut observa cu precizie forma gropii, complexul fiind parțial distrus de lutărie. Inițial au fost descoperite două femure masive însoțite de o pereche de tibii rupte, sub care s-a descoperit, fără a observa vreo legătură, un schelet de copil deranjat puternic. Aceasta a fost depus în poziție decubit dorsal, orientat SV-NE. Se păstrează doar o parte din torace, coloana vertebrală – parțial (sectorul lombar), o parte din bazin și osul sacru.

M3 – nu s-a putut observa groapa. Mormântul a fost distrus parțial de lutărie. Defunctul era depus în poziție decubit dorsal, orientat SV-NE, cu brațul stâng pe bazin. Brațul drept, o parte din torace și craniu lipsesc. În dreptul umărului stâng se afla partea inferioară a unui vas smălțuit.

M4 – se afla în vecinătatea sudică a M 2. A perforat gr.10, dar nu s-a putut observa cu exactitate forma sa în plan, fiind parțial distrus de lutărie. Defunctul (copil) era depus în poziție decubit dorsal, orientat probabil E-V. Starea de conservare era destul de precară, se păstrează o parte din torace și coloană și parțial bazinul. Craniul era reprezentat de câteva fragmente printre care s-a descoperit o pereche de cercei din bronz cu verigă și clopoței (în prezent se restaurează).

În campania 2005 a fost surprinsă limita de V a așezării hallstattiene dovedită de puținele descoperiri atribuite acestei epoci. Foarte importante sunt însă descoperirile de epocă medievală, aflate încă în cursul procesului de restaurare care pot da noi indicii referitoare la datarea și natura vestigiilor acestei epoci.

În cursul campaniei 2005 au fost efectuate ridicări topografice ale sitului în scopul unei continuări sistematice a cercetărilor. Trebuie să menționăm că în ciuda eforturilor noastre de a proteja perimetrul de intervenții antropice, acesta este supus în continuare degradării. De aceea ne-am propus continuarea

cercetării asupra aşezării culturii Babadag, una din puţinele atribuite fazei a III-a de evoluţie a acestei culturi, dar şi asupra necropolei medievale a cărei valoare a fost deseori invocată de specialiştii acestei epoci.

Informaţii suplimentare online

[Raportul 3372 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapserver Cimec.ro](#)
